

Naziv Častni občan Občine Kranjska Gora Marku Butinarju

Marko Butinar je na slovesnosti ob občinskem prazniku 7. avgusta letos prejel naziv *Častni občan Občine Kranjska gora*. Ta častljiv naziv se lepo prilega okvirju letošnje 70-letnice Društva GRS Rateče. Markov prispevek k razvoju domačega kraja in GRS Rateče, katere član je še vedno, je namreč neprecenljiv.

Rodil se je leta 1939 v Brežicah, a ga je življenjska pot že zelo zgodaj zanesla v gorski svet, na Gorenjsko. Po končani osnovni šoli se je izučil za kovinostrugarja in vse do upokojitve leta 1991 delal v Železarni Jesenice. Ob delu je končal še strojno tehnično šolo in delal kot asistent za strojno vzdrževanje, kasneje pa v skladišču za surove polproizvode. Že zgodaj je začel zahajati v gore in se na planinskem taboru prvič srečal s Pavlom Dimitrovim, kasneje pogostim partnerjem v navezi. Julijce je sprva začel spoznavati v družbi starejših, ki so ga radi jemali s seboj v brezpotja in lažje plezalne smeri. Ko ga je znani gorski reševalec Ciril Praček kot štirinajstletnika povabil, če gre z njim v Slovensko smer Triglava, je, kot sam pravi, skoraj počil od ponosa. Nad njegovim prehodom iz planinskega društva v AO Jesenice so bedeli izredno dobri učitelji in vzorniki, Janez Krušič, Slavko Koblar in Uroš Župančič. Mladenica so znali navdušiti, mu nuditi dovolj dela in zabave v hribih. To so bila namreč leta številnih delovnih akcij pri gradnji bivakov, obnove zavetišča pod Špičkom itd. Markov prvi resnejši prehod v alpinizem je pomenila udeležba na zveznem tečaju v Vratih leta 1955, ko je že splezal Brojanov raz v Stenarju in Nemško smer v Severni triglavski steni. Kmalu je sledil še tabor v Krnici, kjer splezal nekaj lažjih smeri. Tako se je začela njegova pot v svet gora, ki jim je zvest vse življenje.

Sledila so leta aktivnega alpinizma s ponovitvijo najtežjih klasičnih smeri v Julijcih, pa tudi v Centralnih Alpah, ki so bila v letih po drugi svetovni vojni veliko težje dosegljive kot danes. Leta 1956 je skupaj z Ljubom Juvanom, Janezom Krušicem in Petrom Ferjanom opravil štiridnevno zimsko prečenje od Črne prsti do Triglava, kar je bila dobra priprava za dolge ture v Centralnih Alpah in drugih gorstvih.¹ Podpisal se je tudi pod več prvenstvenih vzponov, kot npr. Severni raz v vzhodni steni Velike Ponce, Zimsko smer v Trapezu, Peternelovo smer, Butinarjevo grapo, Kovinarsko smer itd.

Leta 1964 se je udeležil skoraj dvomesečne slovenske alpinistične odprave na daljni sever Evrope v Spitzberge in prispeval velik delež k njeni uspešnosti. O tej odpravi je pisal v *Železarju* – Glasilu delovnega kolektiva železarne Jesenice (11 nadaljevanj) in objavil spominski zapis v *Planinskem vestniku*. V obeh publikacijah je tudi sicer objavil več prispevkov.²

Skupaj s Pavlom Dimitrovim, soplezalcem iz AO Jesenice, se je udeležil II. JAHO leta 1965 in opravil garaško delo pri osvajanju sedemtisočaka Kangbačena (7902 m). Glavnega cilja niso dosegli, saj se je odprava že na začetku soočila s pomanjkanjem finančnih sredstev, kasneje pa so se pridružile še druge težave. Posledice neizkušenosti, razbitja moštva že na začetku in pomanjkljive aklimatizacije nekaterih članov so kmalu pokazale svoje zobe.³ Z današnjega zornega kota je bila odprava uspešna, saj je uspešno dosegla Koto 7535 m, danes točno izmerjen vrh Jalung Ri oz. Zah. Kangbačen (7538 m) – »edini sedemtisočak, ki smo ga do takrat prvi dosegli Jugoslovani – odkar svet stoji«,⁴ in dosegla 7800 m višine v smeri glavnega vrha.⁵ Izkušnje s te odprave so bile pomembne za utiranje naših uspehov Himalaji, ki so v naslednjih letih sledili.

Po preselitvi v Rateče se je Marko vključil v delo tamkajšnje Postaje GRS, ki ji je primanjkovalo sposobnih reševalcev. Leta 1967 je opravil tudi izpit za gorskega vodnika. Ves svoj mladostni žar in izkušnje alpinista je vpel v naloge načelnika postaje, ki jih je uspešno opravljal v letih 1966 – 1979, v obdobju številnih reševalnih akcij. Sodeloval je v okoli stotih in bil zlasti v najtežjih gonilna sila. Najbolj zahtevne in obsežne so izpeljali družno z jeseniškimi in mojstranskimi reševalci. Najbolj tragične, v katerih so izgubili življenje tudi njegovi plezalski tovariši, so se mu vtisnile v spomin za celo življenje. Ob 100-letnici reševalske organizacije je prejel Plaketo GRZS za življenjsko

¹ Juvan, L.: *Od Črne prsti do Triglava*. PV 1956/06, str. 307.

² Butinar, M.: *Svalbard - dežela polnočnega sonca*. *Železar* 14.11.1964 – 20.2.1965 (11 nad.)

Butinar, M.: *Polnočno sonce nad vrhovi*. PV 1965/10, str. 449.

³ Dimitrov, P.: *Razvoj jeseniškega alpinizma od 1947-1977*. *Železar*, 18.9.1978.

⁴ Škarja, T.: *Jalung Kang*. *Borec* 1987, str. 12.

⁵ *Slovenci v Himalaji (1960-2013)*. Zbrala Šerkezi, M. in Škarja, T. PZS 2013.

delo. V obrazložitvi predloga za naziv častnega občana predlagatelji niso pozabili poudariti tudi to, da je bil Marko poleg reševalnega dela in alpinizma vedno na voljo sovaščanom v Ratečah, in da je njegova roka pomagala zgraditi marsikateri topel dom v vasi in tudi širši okolici. V zaključku obrazložitve so dodali še to: »Natanko je vedel kdaj je čas, da vajeti prepusti mlajšim generacijam. Kljub temu, da ni nikoli silil v ospredje, smo bili vedno veseli, da je bil Marko vedno tam, kjer je bilo najbolj potrebno in takrat ko je bilo najbolj potrebno. Njegovo poznavanje terena in plezalnih smeri je enkratno in neponovljivo.« Je dragocen vir informacij v ključnih trenutkih, ko gre za življenje in čas igra pomembno vlogo. »V takih trenutkih je Marko vedno stopil v ospredje in prevzel nase izjemno težko in nehvaležno breme odločanja.«

Novemu častnemu občanu iskreno čestitamo!

Žarko Rovšček